

לפרשת ויקרא – תשע"ד

הכמיהה לבית המקדש

יוכבד אורון

פרשת ויקרא פותחת את ספר תורת כהנים. אמרת "ויקרא" אמרת קרבנות. בימינו, אחרי אלפים שנות, ללא בית מקדש, נראה שנוח לאדם המאמין המקיים את הקשר עם הבורא באמצעות התפילה שהיא בבחינת "ונשלמה פרים שפתניו". אך התפילה עצמה מביעה את כמיהתו של המתפלל לחידוש ימים כקדם ולהשבת סדר העבודה. כמיהה זו היא בעצם כמיהה ל"מיקום אשר יבחר", כי ללא מרכז קדושה, ללא בית מקדש, אין קרבנות. טעמי הקרבנות העסיקו את הפרשנים לדורותיהם. הרמב"ם ראה בקרבנות אמצעי הכרחי להרחיק את האדם מן העבודה הזרה שהיה מורגל בה, ע"י הפניית ההקרבה באופן בלעדי אל ה'. הרמב"ן רואה בקרבנות את דרך התקרבות האדם אל ה' מלחכתחילה ולא בדיעבד, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בקרבנו של הבל ובקרבנו של נוח, שקדמו לעבודה זרה והיו לרצון ולריח ניחוח לה'.

נראה לי שנוח לנו יותר בראיית הקרבנות בדרכו של הרמב"ן, המייחסת להם ערך מוחלט ובלתי תלוי בקיומה של עבודה זרה, כך מתאפשרת גם הכמיהה לעבודת בית המקדש בעתיד.

העבודה במשמעות קרבנות נתפסת ע"י חז"ל כיסוד לקיום העולם: "על שלושה דברים העולם עומד - על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים (אבות א). בדברי הנביאים נשמעה כביכול טוענה מנוגדת לכך, כי "אין חפץ לה' בעולות וזבחים" או "כי חסד חפצתי ולא זבח". האומנם? ומה נעשה לכל פרשות הקרבנות שבתורה?

בדברי חז"ל נמצאת התשובה: על שלושה דברים. כלומר: ללא תורה וללא גמילות חסדים אין חפץ לה' בעולה וזבח.

הקרבנות הם ביטוי לכך שהמקריב מקבל על עצמו תורה וחסד ומתוך אמונה בתורה ה' ומתוך הליכה בדרכי חסד הוא מקריב את קרבנו כביטוי לקרבתו אל ה'. אין הקרבן תחליף לתורה וחסד.

קצפם של הנביאים יצא על מיש אינם מקיימים את מצוות המוסר והחסד ובאים אל המקדש להקריב. את תוכחת הנביאים אפשר לראות כבעלת תוקף לכל הדורות בכך שקיום מצוות שבין אדם למקום אינו מכפר על הפרת מצוות שבין אדם לחבירו ואינו יכול לבוא במקומן. האדם מאמין נדרש למכלול המצוות.